

(המשך מעמוד 21)

מן השמיים כל יום. וכאשר זכויות ההס... רשה עלו לך רק 25 אלף דולר — (פזו) עצמו לא ידע מה יש לו בידיים כאשר (מכר אותו). ובעוד הספר מתורגם לכל שפות העולם (בעברית הוא ידוע, ברשותה האדיבה של הוצאת שוקן, כדון קורדיאני נה, איש המאפייה), תהיה זאת שטות חפרי זה לזולל בו.

ברגשות מעורבים יצא איבנס לחי פש בימאי. הוא הציע את העיסקה לפיטר (בולט) ייסס. הוא הציע אותה לריצ'ארד (בדם קר) ברוקס. הוא הציע אפילו לקוסטאגבראס. היווני שהיטיב כל כך לתאר את מאפיית הקולונלים במולדתו. איש מהם לא הסכים ליטול את המשימה על עצמו. אולי משום שחששו כי האולפן לא יאפשר להם לעשות כעולה על רוחם. חוץ מזה, מי רוצה להתעסק עם המאפייה? כולם הינם חובבי קולנוע מושבעים, כולם ראו את בעל הצלקת של הווארד הוקס. כולם זוכרים כיצד איים אל־קאפאר נה לעשות שפטים בחוצפנים שהעיוו לה עמיד לו דיוקן קולנועי. בכסוף הגיע איבנס אל פרנסיס פורד

איטלקי דרומי כמוני. זה כאילו היה אייני שטיין מרים סכין על אל קאפונה. לאיבנס היו כבר דאגות רדשות: בידי מי יפקיד את התפקיד הראשי? פזו טען שבכל השנים, מאז כתב את הסרט, ראה רק את מרלון בראנדו כראוי לתפקיד השמן והנכבד של דון ויטו קור־ליאונה, מלך המאפייה ראש המשפחה הכל יכול, השולט שילטון ללא מצרים — עד אשר מתנקשים בו מתחריו, משום שהוא מסרב להיות מודרני ולעסוק בסמים. אלא שלשמע השם בראנדו, הודעו על כל אמות הסיפים באולפני פארמונט. מה פתאום בראנדו? הרי הכל יודעים כי מזה שנים האיש הוא רעל נקי לקופה. שגוע נותיו הוציאו מן הכלים את הוליווד כולה.

ידידו של הרב

כחנא מתערב

בן האיטלקים הם עקשנים מטב־עם. פזו וקופולה לא ויתרו על בראנדו. ביום בהיר אחד הומינו את איי־בנס לראות צילומי נסיון שערכו לכמה

הדון השקט. דון קורליאונה הקשיש נוטל פצוע, אחרי ניסיון התנקשות בחייו, כנופייה יריבה החליטה להשתיתו לנצח, לאחר שסירב לשתף עימה פעולה בסחר־סמים. הדון חזר לאיתנו, אבל לא לפעילותו. את מקומו יירש בנו הצעיר, מיכאל, החוזר לנקום את ניקמת אביו בעזרת יתור חברי הכנופייה.

הדון השקט

קופולה, בימאי בן 31 בלבד, בנו של נגן בתזמורת אנביטי. ואיש בעל כשרונות ושאיפות, שזכו מזמן לזמן לביקורות טובות (אתה כבר נער גדול, אנשי הג'ז) לעיתים לקטילות (קשתו של פיני־אק), אבל מעולם לא סבל מעורך תעסוק קולנועי. אומנם רק לפני שנה קיבל קופולה אוסקר על כתיבת התסריט לפאטון, אבל מת שחוא עצמו חושב על תסריט זה. מוטב לשכוח.

המאפייה

כמות שהיא

איבנס פנה אליו קודם כל משום שחבחר הוא ממוצא איטלקי, שנית משום שחיה עמוס בחובות, כך שלא יכול היה להרשות לעצמו להתווכח יתר על המידה.

בינתיים, הכין כבר פזו, תמורת השלום נוסף של פאה אלף דולר, את התסריט המלא. הגיש אותו לעיון לבימאי המועד קופולה קרא, עיקם את אפו, ותחל כתיבת את הכל מהתחלה, עם המחבר. פזו כתב תסריט לסתם סרט פשע. אני רציני להביא תאור אמיתי של פזו אורח החיים ומחשבה, של חיי המשפחה והיי החב־רה המקובלים על הגנגסטרים ממוצא אי־טלקי.

מתרגע הראשון הכריז פזו שחשנדק צריך להיות רבי־אמבר שיפרסם אותו, ועד עצם היום הזה הוא חורו על אותה הטענה. וכאשר פראנק סינאטרה, שדמותו נרמזת בצורה שקופה למדי בסרט וגם בסרט, גידף אותו פעם במומבי במסעדה הוליווד־דיה, הגיב פזו בילולול: "תראו את האיטלקי הצפוני הזה, המעיז לאיים על

שהיתמחה שנים ארוכות בתפקידי נכ־לים, והמגלם את האגן, יוצצו של הדון. אל פאצינו, צעיר שהתגלה על בד הקולנוע בפסטיבל קאן האחרון, בסרט בשם בהלה בגן המחטים, וזה להיות הבן הצעיר של המשפחה והיורש של דון קורליאונה. למרות שרוברט רדפורד וג'ק ניקולסון נימגו בין אלה שפזלו לתפקיד, אלא שלא הכל הלך כל כך חלק. הצלם הוותיק גורדון ויליס עיקם את פרצופו לשמע הוראתיו של קופולה, ומילמל ל־

עצמו, שוב ושוב: "שטויות". המתח וה־עצבנות שליוו את בחירת הצוות נתנו אותותיהם בשעת העבודה. טכנאים נוס־פים סברו שקופולה הוא צעיר וניטרון מכדי שיתן להם הוראות. השמועות מגי־עות לאיבנס — והוא כמעט — מפטר את הבימאי.

אלא שכאן מתערב בראנדו. הוא מאיים לפרוש. התוצאה: מפטרים כמה מעושי הב־עיות, והעבודה נמשכת.

בראנדו עצמו ממש מדהים את כולם. לא זו בלבד שאינו עושה צרות ואינו עולה לאיש על העצבים, — אלא שהוא הופך לקטליוזאטור. להפתתת כולם הוא בכבודו ובעצמו הרוח המאחדת את הצוות כולו. הוא מספר בדיחות, עורך לזמר אל מארטינו, המגלם את הזמרה־ההופר־לשח־קריבעורת־הדון (הדמות שהוכירה והרגיזה את סינאטרה), להתגבר על תפקידו הקול־נועי הראשון.

נקמה

באוייבי האב

ל מי שדא קרא עדיין את הספר (יש כנראה גם כאלה, אם כי לא רבים, אם להאמין לכל מה שמספרים על מכירתו) — הסנדק הוא סיפורו של נער סיציליאני עני והגון, שהנסבות ואופי של ברזל הפכוהו לאיש החזק ביותר במאפייה האמ־ריקאית — עד שהוא יורד מגדולתו, כאשר כנופיות מתחרות מתאגדות נגדו ומנסות לרצחו. אחרי שסירב לשתף עימם פעולה בסחר־סמים.

בנו הבכור יורש את עמדתו, לאחר שהוקן אינו יכול לפעול כבעבר. בנו הצעיר, אשר חונך והודרך כך שיוכל פעם להיות אורח הגון, נכבד ואולי אפילו נבחר — נוטל אקדח ונוקם באוייבי אביו, אחר נמלט לסיציליה. כאשר הבכור, בחור בעל לב זהב, אבל המוס־מוח וחסר שיקול־הרעת וקור־הרוח של האב, מוצא את מותו במלחמת הכנופיות, חוזר הצעיר לאמריקה, נוטל לידיו את הנהגת המשפחה, וללא כל יסורים מצפון מחסל את כל הענפים היבשים בתוך המנגנון שלו. מפנה את פעילות המשפחה לאפיקים מודרניים ומשתלמים יותר, כמו הימורים בלאס־וגאס, ומחזיר את עטרת המשפחה ליושנה.

בראנדו

החדש

סירטו של קופולה, המנסה להכיל כמה שאפשר יותר פרקים מתוך הספר, מוצג השבעת בהצגת בכורה עולמית בניו־יורק. המאזשים שזכו לראותו בהצגות מוקדמות, טוענים שזה הלהיט הגדול וה־מפוצץ של העונה הבאה, שיוכה את בראנ־דו בקריירה מחודשת, בערך כמו אותו ג'וני פונטאנה שבספר.

מה אומרים על כל זה הנוגעים בדבר — אנשי הקוזה נוסטרה בכבודם ובעצמם? קודם כל, הם כבר לא כל־כך באופנה. פושעים משוכללים ומאורגנים יותר כבשו את מקומם. כך שמה שיש להם להגיד, הוא בעל משקל קטן יותר, מכפי שאפשר היה להניח תחילה. שנית, הם בעצם מרוצים למדי, משום שהסרט בעצם אינו פוגע בהם כל־כך. קופולה הרי הודה שהוא מאמץ לעצמו את הגישה שהמאפייה אינה אלא עוד קרטל עצום ואירי, כמו ג'ורג' מוטורסד למשל, המגן על האינטרסים שלו בכל הדרכים הידועות לו. והאם זה רע להיות כמו ג'ורג' מוטורסד?

חוץ מזה, יש להם בסרט אפילו כמה נציגים, שקיבלו את העבודה בהמלצתם. למשל, גיאני רוסי, מנחה במועדון ב־לאס־וגאס, המגלם את חתנו של הדון. והעיקר: המאפייה דווקא אוהבת סרטים. חבריה נהגו תמיד למראה הרפתקאות רוי־בין הודו, והודוהו תמיד עם הגיבור. גם הוא גנב, גם הוא פשט עורם על עשירים. ההתבל היחיד הוא, שאם לא זכרו תמיד לחלק את השלל עם העניים, אבל זה כבר סתם פרט קטן.

במדינה

(המשך מעמוד 14)

לשלוש וביטחון, חשבו בוודאי כי אין צו־רך להסביר לחברי המכוני של תנועתם, כי התנועה לשלום וביטחון, שהוציאה השבוע את כרטיס החבר מס' 1000 לחב־רים פעילים ומשלמי מיסים, היא אולי התנועה הלא־מפלגתית היחידה בישראל, בה חברים חברות אקטיביות. זה בצד זה חברי קיבוץ מן השורה, פועלים, סטור־דנטים, חברי גרעיני נח"ל יחד עם פרו־פסורים בכירים ומרצים באוניברסיטאות, שרים לשעבר, בצידם של חברי־כנסת או־פוזיציונרים, סופרים ומשוררים, יחד עם שחקנים ובמאים.

רוב בלתי מפלגתי. במרכז הדיונים עמד הוויכוח על הערכת מדיניות חממ־שלה. לא היה זה הפתעה לחברי התנועה לשמוע את חברי הרוב במק"י מטיים מוסר למזכירות היוצאת על שנקטה, או־פוזיציה ולא פוזיציה למדיניות הממשלה ואת פרופסור יהושע אריאלי ומזכיר הדור הצעיר של מפ"ם לטיף דורי, כשהם תוקפים בחריפות עמדות כאלה ומסבירים כי התנועה וחבריה מצטערים על כך, אך אין להם ברירה אחרת מאשר להיות באור־פוזיציה פעילה עוד יותר למדיניות הרת האסון של הממשלה.

דיוני הכנס הסתיימו בקבלת החלטות הקובעות במפורש כי ממשלת ישראל היא המעכבת ללא צורך את המשך המו"מ המדיני עם מצריים, באמצעות הד"ר יא־רינג וסיסקו, וקובעת אגב כך עובדות מפורשות בשטחים המוחזקים ע"י העלאת התנחלויות ויישובים עירוניים על הקרקע בכל מקום בו מתכננת הממשלה לספח שטח זה הלכה למעשה.

המועצה החדשה של התנועה, שנב־חרה במושב השני של הכנס, מסמנת אף היא מיפנה חשוב בהנהגת התנועה: במקום רוב מוחלט של חברי מפלגות השמאל המסורתיות, שהיו רגילות לנהל בינו לבין עצמן את המוסדות השונים של מחנה השלום הישראלי, בחר הכנס מועצה של אנשי רוח, פעילים בלתי מפלגתיים עם מיעוט של חברי מפלגות.

מפלגות

בעל בית על תנאי

במק"י עוסקים עתה בצוואתו של ד"ר משה סנה. אחרי שהחלויה נערכה בטקס דתי מלא וקול העם פירסם את החלק העו־סק בסדריה, כדי "לפור אי הבנות ואף רכילויות" — החלו תומכי המנוח בביר־סוס מעמדם במפלגה, כדי להוכיח לשמו־אל מיקוניס, אסתר ווילנסקה ואליעזר ("שומרניק") פילר, כי גם אחרי מות סנה, אל להם לקוות כי יהיה שינוי בקו המפלגה. כדי להסיר ספק, החלו אנשי הרוב של מק"י בפירסום אישי מסוג חדש, שהוא בוודאי חידוש במפלגות שמאליות בעולם כולו. בכתבה מיוחדת שיוממה הוא ברל בלטי שפורסמה בידעיות אחרונות בצידו של מאמר הספד נלהב בחתימת ד"ר יש־ראל "אלדד", שיבי, מפורטות תכונותיהם החיוביות של "אנשי סנה... שהעדיפו לפ־עול בצילו של מורם ורבים: ברל בלטי, השתתף במלחמת ספרד, שירת בחטיבה 8 בפקודו של יצחק שדה; עוזר מאיר לם, קצין תותחנים בצבא האדום; ראול טיטל־ביים, מהמתחרת האנטי נאצית בבלקנים, קצין מילואים בצה"ל; יאיר צבן, איש הפלמ"ח, שאכל ארוחה עם ציון א. לאי... ככליה של ווילנסקה. קבוצה כזו של קציני מילואים מכל צבאות העולם, מתכוונת להנהיג את המחנה העיפי של מק"י אל זרועות המערך מק"י־מפ"ם — העבודה. ברל בלטי ויאיר צבן, מתעלמים כמובן מהעובדה שחלק גדול ממפ"ם, האגף השמאלי שלה, אינו חולם אפילו להתי־אחד או לשתף פעולה עם קומוניסטים לאומניים המפרסמים ככרטיס ביקור פולי־טי את דרגותיהם ממלחמות העולם הקוד־מות ומלחמת העצמאות.

בינתיים, מאיימים אנשי הרוב של מק"י על שמואל מיקוניס, מנהיגה הוותיק של המפלגה, כי הוא רק "בעל הבית על תנאי" במק"י וכי הם ידיוו אותו מכל תפקידיהם אם לא ינתק עצמו, "מככליה הפוליטיים של אסתר ווילנסקה".

קשה עדיין לתעריד, שבבוע הראשון אחרי מותו של סנה, מה יהיו המהלכים הבאים במירוץ האמוק של הרוב ב־לינקות הסיום של מפלגה זו, אך ותיקי תנועת העבודה הישראלית, הפילוגים, מסתכלים מהצד בנשימת רוח, כיצד יורד המסך על המערכה רונה. כנראה, בחייה רבי הפנטזיות המפלגה הקומוניסטית הישראלית.

העולם הזה